Neapolis University

HEPHAESTUS Repository **http://hephaestus.nup.ac.cy**

Department of Law Master in International and European Business Law (LLM)

2015

þÿ ¤ ¿ ½ ¿ ¼ ¹ º Ì º ± ¸ µ Ã Ä Ì Â Ä É ½ µ À ¹ ¼

þÿ À ¿ » ¹ Ä ¹ º Î ½ Ä · Â • •

Hadjiloukas, Loukianos

þÿ Á Ì ³ Á ± ¼ ¼ ± Ã Ä ¿ ” ¹ µ ¸ ½ - Â º ± ¹ • Å Á É À ± Ê º Ì Ÿ ¹ º ¿ ½ ¿ ¼ ¹ º Ì ” ¯ º ± ¹ ¿ , • ¿ ¼ ¹ º ® £ Ç ¿ » ®
þÿ • µ ¬ À ¿ » ¹ Â ¬ Æ ¿ Å

http://hdl.handle.net/11728/6908

Downloaded from HEPHAESTUS Repository, Neapolis University institutional repository

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΘΕΜΑ**: ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΚΑΘΕΣΤΟΣ ΤΩΝ ΕΠΙΜΕΡΟΥΣ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΤΗΣ ΕΕ**

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ: ΔΡ.ΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΣ

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ ΦΟΙΤΗΤΗ :ΧΑΤΖΗΛΟΥΚΑΣ ΛΟΥΚΙΑΝΟΣ

ΑΡΙΘΜΟΣ ΜΗΤΡΩΟΥ: 1133406201

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1.ΠΡΟΛΟΓΟΣ…… .σελ.2-3
2. ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΩΝ ΒΑΣΙΚΩΝ ΕΥΡΩΠΑΙΚΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ σελ.4-15
3. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ
ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΤΗΣ ΕΕ……σελ.16-18
4.ΕΠΙΛΟΓΟΣ…….σελ.19
5.ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ……..σελ.20

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Η ανάλυση των δημοσίων πολιτικών αποτελεί έναν ιδιαίτερο κλάδο της πολιτικής επιστήμης, των επιστημών της διοίκησης και των ευρωπαϊκών σπουδών.

Γενικός σκοπός της ανάλυσης των δημοσίων πολιτικών είναι η κατανόηση των λογικών και των αποτελεσμάτων των παρεμβάσεων των κυβερνητικών δρώντων σε σχέση με μία σειρά από θέματα και προβλήματα της δημόσιας ζωής.

Μερικοί από τους ορισμούς της έννοιας της δημόσιας πολιτικής θα μπορούσαν να είναι οι ακόλουθοι :

- Η δημόσια πολιτική είναι οτιδήποτε η κυβέρνηση επιλέγει να κάνει ή να μην κάνει.
- Η δημόσια πολιτική είναι ένα σετ αλληλένδετων αποφάσεων που λαμβάνονται από κυβερνητικούς δρώντες που ενδιαφέρονται για στόχους
- Η δημόσια πολιτική χαρακτηρίζεται από ένα πολυκεντρικό σύστημα λήψης αποφάσεων.

Οι δημόσιες πολιτικές ρυθμίζουν πτυχές της δημόσιας ζωής σε πολιτικό,οικονομικό και κοινωνικό επίπεδο. Τα κυριότερα εργαλεία των δημοσίων πολιτικών είναι οι νόμοι και η εφαρμογή τους και οι χρηματοδοτήσεις.

Από την δεκαετία του 1990 η κρατοκεντρική θεώρηση της ανάλυσης των δημοσίων πολιτικών αρχίζει να αναθεωρείται.

Το Κράτος δεν αποτελεί τον μόνο ή τον αποκλειστικό ρυθμιστή των δημοσίων πολιτικών καθώς μη κυβερνητικοί και υπερεθνικοί φορείς αρχίζουν να αλληλεπιδρούν όλο και περισσότερο με το Κράτος στην χάραξη των δημοσίων πολιτικών.

Ένας τέτοιος φορέας είναι και η Ευρωπαϊκή Ένωση, η διαδικασία πολιτικής ολοκλήρωσης της οποίας επιδρά σημαντικά και στην διαμόρφωση των δημοσίων πολιτικών σε εθνικό επίπεδο. Επίσης, η Ευρωπαϊκή Ένωση επεξεργάζεται και η ίδια απαντήσεις σε προβλήματα τα οποία αφορούν στην δημόσια ζωή των κοινωνιών των κρατών μελών.

Οι ευρωπαϊκές πολιτικές αποτελούν στο πλαίσιο αυτό δημόσιες πολιτικές οι οποίες όμως διαφοροποιούνται από τις εθνικές δημόσιες πολιτικές ως προς τα εξής :

- Είναι πολυεπίπεδες. Αλληλεπιδρούν δηλαδή με πολλά επίπεδα δράσης και εκτείνονται από το τοπικό, στο εθνικό και στο υπερεθνικό.

- Είναι πολυσυμμετοχικές. Αλληλεπιδρούν στο πλαίσιό τους δηλαδή πολλοί δρώντες και φορείς, κυβερνητικοί και μη κυβερνητικοί, θεσμικοί και μη θεσμικοί.

- Δεν αποτελούν πολιτικές κάθετης υποχρεωτικής εφαρμογής (με εξαίρεση τα πεδία στα οποία τα κράτη έχουν εκχωρήσει σε σημαντικό βαθμό αρμοδιότητες στα υπερεθνικά θεσμικά όργανα της Ένωσης π.χ. νομισματική πολιτική), αλλά πολιτικές ρυθμιστικές. Πολιτικές δηλαδή οι οποίες δημιουργούν ένα κοινό ρυθμιστικό πλαίσιο, η εφαρμογή του οποίου εναπόκειται στα κράτη μέλη.

Οι ευρωπαϊκές πολιτικές αποκρυσταλλώνονται:

- Μέσω της κοινοτικής νομοπαραγωγικής διαδικασίας και ιδιαίτερα της πρωτογενούς και δευτερογενούς παραγωγής κανόνων δικαίου
- Μέσω των κοινοτικών χρηματοδοτήσεων, οι οποίες ενισχύουν τις άμεσες παρεμβάσεις σε τομείς πολιτικής, οι οποίες εμπίπτουν παραδοσιακά σε τομείς κρατικής αρμοδιότητας, όπως π.χ. η κοινωνική πολιτική

Η εφαρμογή των ευρωπαϊκών πολιτικών αποτελεί επίσης αντικείμενο ανάλυσης. Στις περισσότερες ευρωπαϊκές πολιτικές, η εφαρμογή τους εναπόκειται στα κράτη μέλη. Σε κάποιες σημαντικές ευρωπαϊκές πολιτικές εντούτοις, τα κράτη μέλη έχουν εκχωρήσει σε σημαντικό βαθμό την εθνική τους κυριαρχία προς υπερεθνικούς θεσμούς.

Το πιο σημαντικό παράδειγμα αποτελεί η νομισματική πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης, για την χάραξη και την εφαρμογή της οποίας είναι αρμόδιος ένας υπερεθνικός θεσμός, η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα.

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΩΝ ΒΑΣΙΚΩΝ ΕΥΡΩΠΑΙΚΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ

Οι ευρωπαϊκές πολιτικές καλύπτουν ένα ευρύτατο φάσμα θεματικών, γεγονός που καθιστά την κατηγοριοποίησή τους ένα δύσκολο μεθοδολογικό εγχείρημα.

Κάθε ευρωπαϊκή πολιτική επίσης περιλαμβάνει θέματα και τομείς οι οποίοι δεν ρυθμίζονται με τον ίδιο τρόπο. Άλλοι παρεμβαίνουν στον σκληρό πυρήνα της κρατικής αρμοδιότητας και άλλοι λειτουργούν ως σημεία αναφοράς, ως καλές πρακτικές κλπ.

Στο πλαίσιο αυτό θα εξεταστούν οι βασικοί τομείς δημόσιας πολιτικής σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης.

1. Οι πολιτικές νομισματικής και οικονομικής ενοποίησης

Βασική αρχή των πολιτικών οικονομικής και νομισματικής ενοποίησης αποτελεί η υιοθέτηση μιας οικονομικής πολιτικής η οποία θα βασίζεται στον στενό συντονισμό των οικονομικών πολιτικών των κρατών μελών, στην εσωτερική αγορά και στον προσδιορισμό των κοινών στόχων, ενώ θα ασκείται σύμφωνα με την αρχή της οικονομίας της ανοικτής αγοράς με ελεύθερο ανταγωνισμό.

- Ενιαία αγορά

Σημεία σταθμός για την υλοποίηση της ενιαίας αγοράς αποτελούν αφενός η Ενιαία Ευρωπαϊκή Πράξη του 1985 και η Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση η οποία υπεγράφη στο Μάαστριχτ το 1991.

Με τον όρο «εσωτερική αγορά» νοείται ένας χώρος «χωρίς εσωτερικά σύνορα, μέσα στον οποίο εξασφαλίζεται η ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων, των προσώπων, των υπηρεσιών και των κεφαλαίων».

Μία βασική συνιστώσα της ενιαίας αγοράς ήταν η νομισματική πολιτική η οποία σχετίζεται άμεσα με την διευκόλυνση της κυκλοφορίας των εμπορευμάτων, των προσώπων, των υπηρεσιών και των κεφαλαίων.

-*Νομισματική πολιτική*

Με την δημιουργία της ευρωζώνης ολοκληρώθηκε μια πολυετής προσπάθεια νομισματικής ενοποίησης των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
Η νομισματική πολιτική της Ένωσης ασκείται κατά βάση από της Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα και το Ευρωπαϊκό Σύστημα Κεντρικών

-*Τραπεζών*

Η Νομισματική Πολιτική έχει ως στόχο μέσω της δημιουργίας ενός κοινού νομίσματος, την σταθερότητα των τιμών και των συναλλαγματικών αποθεματικών των κρατών – μελών.

-Δημοσιονομική εναρμόνιση

Ως δημοσιονομική εναρμόνιση νοείται η διευθέτηση τ δημοσιονομικών των κρατών μελών κατά τρόπο ώστε να προωθείται η πραγματοποίηση των στόχων της Ένωσης.

Η Ευρωπαική Ένωση έχει δώσει ιδιαίτερη σημασία στην προώθηση της φορολογικής εναρμόνισης και ιδιαίτερα στην εναρμόνιση των έμμεσων φόρων δαπάνης.

Η εναρμόνιση των έμμεσων φόρων δαπάνης περιλαμβάνει συνήθως τρεις διαφορετικές πλευρές.

- Η εναρμόνιση της διάρθρωσης των φόρων
- Η εναρμόνιση του ύψους των φορολογικών συντελεστών
- Η εναρμόνιση της αρχής της επιβολής των έμμεσων φόρων στο διακοινοτικό εμπόριο

Σήμερα γίνεται όλο και περισσότερο συζήτηση για την εναρμόνιση των δημοσίων δαπανών καθώς και την εναρμόνιση του δημοσίου δανεισμού και του δημοσίου χρέους.

-*Προϋπολογισμός*

Ο προϋπολογισμός της Ευρωπαϊκής Ένωσης έχει ως σημείο αφετηρίας το έτος 1967 όταν ενώθηκαν οι δύο χωριστοί προϋπολογισμοί που είχαν δημιουργηθεί από την Συνθήκη της Ρώμης για να καλύψουν τις δαπάνες των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.

Κατά την δεκαετία του 1970 ο θεσμός του κοινοτικού ενισχύθηκε αποκτώντας δικά του έσοδα, που εισπράττονται από τους κρατικούς προϋπολογισμούς των κρατών μελών και στην συνέχεια αποδίδονται στην ΕΕ.

Τόσο από θεσμική άποψη όσο και από την άποψη των ποσών που διακινεί ο ΠΕΕ παραμένει ένας διακρατικός δημοσιονομικός θεσμός που μοιάζει περισσότερο με ένα «κοινό ταμείο» παρά με δημοσιονομικό εργαλείο.

Οι κατηγορίες στις οποίες εντάσσονται οι παρεμβάσεις του ΠΕΕ διατήρησαν την παραδοσιακή τους επωνυμία ως «Ταμεία». Το μεγαλύτερο μέρος των δαπανών διενεργούνται στο πλαίσιο τριών ταμείων :

- Γεωργικό Ταμείο
- Περιφερειακό Ταμείο
- Κοινωνικό Ταμείο

Τα Ταμεία αυτά δεν είναι παρά μεγάλες ταξινομητικές κατηγορίες που προσδιορίζονται από το νομοθετικό πλαίσιο που έχει προβλεφτεί για την διενέργεια των κοινοτικών δαπανών.

2. Η αγροτική πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Σημεία αφετηρίας της ΚΑΠ αποτέλεσαν αφενός η προστασία των αγροτικών προϊόντων από τον εξωτερικό ανταγωνισμό και αφετέρου η ελεύθερη διακίνηση των προϊόντων στο εσωτερικό της Ένωσης.
Οι κατευθυντήριες γραμμές της ΚΑΠ είναι οι εξής :

- Η θέσπιση κοινών τιμών και κανόνων ανταγωνισμού και η παράλληλη κατάργηση όλων των εμποδίων διακίνησης των γεωργικών προϊόντων στο εσωτερικό της κοινής αγοράς

- Η κοινοτική προτίμηση, η δημιουργία δηλαδή καθεστώτος που να εξασφαλίζει το προβάδισμα των κοινοτικών προϊόντων έναντι των προϊόντων τρίτων χωρών.

- Η χρηματοδοτική αλληλεγγύη, η καταβολή δηλαδή των δαπανών που συνεπάγεται η εφαρμογή της ΚΑΠ από τον Κοινοτικό Προϋπολογισμό και όχι από τα Κράτη μέλη. Η χρηματοδότηση της ΚΑΠ διενεργείται μέσω των Γεωργικών Ταμείων και βασικός της άξονας είναι η πολιτική εγγυήσεων, η εγγύηση δηλαδή της απορρόφησης της αγροτικής παραγωγής.

Η γεωργία είναι ένας τομέας πολιτικής όπου οι χώρες της ΕΕ έχουν συμφωνήσει να μοιράζονται πλήρως την ευθύνη - παράλληλα με τη συγκέντρωση ενός μεγάλου μεριδίου δημόσιας χρηματοδότησης. Έτσι, αντί η διαχείριση των γεωργικών δαπανών να γίνεται από κάθε επιμέρους χώρα, γίνεται από την ΕΕ.

Στόχος είναι η ασφάλεια και επάρκεια των τροφίμων για τους Ευρωπαίους σε όλα τα κράτη μέλη. Παράλληλα, οι γεωργοί λαμβάνουν βοήθεια για τον εκσυγχρονισμό των εκμεταλλεύσεών τους και την αντιμετώπιση προβλημάτων, όπως οι δυσμενείς κλιματικές συνθήκες και οι κρίσεις της αγοράς.

3. Η περιφερειακή πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Η σταδιακή συνειδητοποίηση του προβλήματος των περιφερειακών ανισοτήτων μεταξύ των χωρών και των περιφερειών της Ευρωπαϊκής Ένωσης οδήγησε στην δημιουργία της Ευρωπαϊκής Περιφερειακής Πολιτικής.

Στόχος η μείωση της απόστασης που χωρίζει τις φτωχότερες από τις πλουσιότερες χώρες και περιφέρειες στο εσωτερικό της Ένωσης.

Στο πλαίσιο αυτό δημιουργήθηκαν μια σειρά από διαρθρωτικές πολιτικές οι οποίες είχαν ως στόχο την διαρθρωτική αναπτυξιακή παρέμβαση στις λιγότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες.

Βασικό εργαλείο αποτελούν τα διαρθρωτικά ταμεία όπως :

- ΕΤΠΑ
-ΕΑΤΠΕ
- Κοινωνικό Ταμείο

Η χρηματοδότηση στο πλαίσιο της περιφερειακής πολιτικής της ΕΕ επικεντρώνεται σε 4 προτεραιότητες:

- έρευνα και καινοτομία
- τεχνολογίες πληροφοριών και επικοινωνιών
- βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των μικρομεσαίων επιχειρήσεων
- μετάβαση προς μια οικονομία χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών.

4. Οι τομείς πολιτικής ενοποίησης

Οι τομείς πολιτικής ενοποίησης της Ευρωπαϊκής Ένωσης αφορούν αφενός τον τομέα της εξωτερικής πολιτικής και ασφάλειας και αφετέρου της δικαιοσύνης και των εσωτερικών υποθέσεων.
Οι εν λόγω τομείς εντάσσονται στον σκληρό πυρήνα της εθνικής κυριαρχίας των κρατών μελών και στο πλαίσιο αυτό, η ανάπτυξη ρυθμιστικών πλαισίων από την Ευρωπαϊκή Ένωση αποτελεί μία διαδικασία η οποία συνδέεται με την πολιτική ολοκλήρωση της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

5. Η περίπτωση των ευρωπαϊκών πολιτικών για την μετανάστευση

Οι ευρωπαϊκές πολικές για την μετανάστευση εκτείνονται σε πολλούς τομείς, οι οποίοι σχετίζονται με το μεταναστευτικό φαινόμενο. Οι τομείς αυτοί αφορούν :

- την διαχείριση των συνόρων
- την πολιτική των θεωρήσεων (VISA)
- την πολιτική εισόδου και διαμονής υπηκόων τρίτων χωρών
- την πολιτική ασύλου
- την πολιτική καταπολέμησης της παράνομης μετανάστευσης
- την πολιτική κοινωνικής ένταξης των μεταναστών.

α.Η θεσμική εξέλιξη του κοινοτικού πλαισίου για την μετανάστευση

Το πρώτο σημαντικό βήμα στην θεσμική εξέλιξη του κοινοτικού πλαισίου για την μετανάστευση αφορά στην δημιουργία μιας ενιαίας αγοράς, στην οποία θα διασφαλίζεται μεταξύ άλλων η ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων.

Στο πλαίσιο αυτό πρώτος θεσμικός σταθμός δεν είναι άλλος από την Συμφωνία του Σένγκεν η οποία οδηγεί στην Συνθήκη του Σένγκεν η οποία αφορά στην σταδιακή κατάργηση των ελέγχων στα εσωτερικά σύνορα Γαλλίας, Γερμανίας και χωρών BENELUX.

Πέρα από την σταδιακή κατάργηση των ελέγχων στα εσωτερικά σύνορα, η Συμφωνία αφορά και στην διακίνηση των προσώπων στα εξωτερικά σύνορα. Στο πλαίσιο αυτό εκκινεί η συνεργασία μεταξύ των πέντε χωρών σε σχέση με την διαχείριση των εξωτερικών συνόρων.
Η ενιαία αγορά και η κατάργηση των ελέγχων στα εσωτερικά σύνορα των κρατών μελών θεσμοθετείται με την Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση που υπογράφηκε στο Μάαστριχτ το 1992.

Στο πλαίσιο αυτό το θέμα της μεταχείρισης των υπηκόων τρίτων χωρών στα πλαίσια της Συνθήκης εντάσσεται στον «Δεύτερο Πυλώνα» του κοινοτικού οικοδομήματος,

αποτελεί δηλαδή αντικείμενο διακυβερνητικής συνεργασίας. Πρακτικά αυτό συνεπάγεται ότι για θέματα μετανάστευσης, την αρμοδιότητα για την χάραξη των κοινοτικών πολιτικών την έχει το Συμβούλιο με την Επιτροπή να έχει περιορισμένο δικαίωμα πρωτοβουλίας στο θέμα.

Σημαντικό σημείο αποτελεί επίσης η Συνθήκη του Άμστερνταμ η οποία αποτελεί αναθεωρητική Συνθήκη της Συνθήκης του Μάαστριχτ και με την οποία «κοινοτικοποιούνται» αρκετές πολιτικές που σχετίζονται με την μετανάστευση, π.χ. πολιτική θεωρήσεων, πολιτική ασύλου.

Με την Συνθήκη της Νίκαιας, η οποία αποτελεί την επόμενη αναθεωρητική Συνθήκη της Συνθήκης του Μάαστριχτ, ρυθμίζονται θέματα που σχετίζονται με τον τρόπο λήψης αποφάσεων σε σχέση με την θεματική της μετανάστευσης.

Η Συνθήκη της Λισσαβόνας τέλος διευρύνει την κοινοτική αρμοδιότητα σε όλα τα θέματα που αφορούν στην μετανάστευση και διευρύνει τις αρμοδιότητες του Κοινοβουλίου πάνω στο θέμα.

β.Η διαχείριση των συνόρων

Η πολιτική διαχείρισης των συνόρων αφορά δύο σκέλη. Αφενός την κατάργηση των ελέγχων στα εσωτερικά σύνορα και αφετέρου την διαχείριση σε επίπεδο αστυνόμευσης των εξωτερικών συνόρων.
Η σύμβαση Σένγκεν, η συνθήκη που της ακολούθησε καθώς και η κοινοτικοποίησή της από την Συνθήκη του Άμστερνταμ αποτελούν τα βασικά εργαλεία για την δημιουργία του χώρου ελεύθερης κυκλοφορίας των ατόμων.

Το σύστημα Σένγκεν αποτελεί το βασικό εργαλείο αυτής της πολιτικής. Σημαντικός επίσης είναι ο ρόλος της ευρωπαϊκής ανεξάρτητης αρχής FRONTEX, η οποία συντονίζει τις προσπάθειες των εθνικών υπηρεσιών που είναι αρμόδιες για την αστυνόμευση των συνόρων.

Το Σύστημα Πληροφοριών Σένγκεν (SIS) δημιουργήθηκε ως ένα από τα σημαντικότερα αντισταθμιστικά μέτρα για την κατάργηση των εσωτερικών συνοριακών ελέγχων, με τους ακόλουθους σκοπούς:

- τους συνοριακούς και αστυνομικούς ελέγχους
- την πρόληψη και δίωξη του εγκλήματος
- τη χορήγηση θεωρήσεων και αδειών παραμονής.

Το SIS αποτελεί κοινή βάση δεδομένων για την επιβολή του νόμου, στην οποία περιέχονται επί του παρόντος περισσότερες από 32 εκατομμύρια καταχωρήσεις εισηγμένες από τα 25 συμμετέχοντα κράτη. Ο αριθμός καταχωρήσεων αυξάνεται κατά περίπου 3% κάθε μήνα.

Αποτελείται από ένα εθνικό σύστημα (N.SIS) σε κάθε κράτος μέλος Σένγκεν και ένα κεντρικό σύστημα (C.SIS). Όλα τα εθνικά συστήματα συνδέονται επιγραμμικά με το κεντρικό σύστημα, μέσω ενός ασφαλούς δικτύου επικοινωνίας.

γ.Η πολιτική των θεωρήσεων

Η πολιτική των θεωρήσεων αποτελεί συμπληρωματική πολιτική της δημιουργίας του χώρου Σένγκεν. Στο πλαίσιό της καθορίζονται τα βασικά κριτήρια και δικαιολογητικά για την εξέταση της αίτησης θεώρησης εισόδου αλλοδαπών στα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Θεώρηση Σένγκεν απαιτείται όταν πρόκειται υπήκοοι τρίτων χωρών να επισκεφθούν μία ή περισσότερες χώρες που ανήκουν στο χώρο Σένγκεν. Η visa Schengen δίνει την δυνατότητα κυκλοφορίας σε όλα τα Κράτη Σένγκεν.

δ. Η πολιτική εισόδου και διαμονής υπηκόων τρίτων χωρών

Η πολιτική εισόδου και διαμονής υπηκόων τρίτων χωρών αφορά στα εξής θέματα:

- Οικογενειακή επανένωση
- Εισδοχή σπουδαστών στην ΕΕ
- Είσοδος και παραμονή εργαζομένων υψηλής ειδίκευσης.

ε. Η πολιτική ασύλου

Η πολιτική ασύλου αφορά στην προστασία των ανθρώπων, οι οποίοι ωθούμενοι από τις περιστάσεις αναγκάζονται να καταφύγουν από την χώρα τους αναζητώντας διεθνή προστασία.

Βάση της πολιτικής ασύλου της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι η Σύμβαση της Γενεύης του ΟΗΕ καθώς και το διεθνές δίκαιο που σχετίζεται με το θέμα.

Η πολιτική ασύλου περιλαμβάνει την θέσπιση κατώτατων κοινών εγγυήσεων από τα κράτη μέλη στους ακόλουθους τομείς :

- Διαδικασία ασύλου

- Κοινός ορισμός του καθεστώτος του πρόσφυγα

- Διασφάλιση ενός κατώτατου επιπέδου συνθηκών διαβίωσης στους αιτούντες διεθνούς προστασίας

- Δημιουργία μιας κοινής βάσης καταχώρησης δακτυλοσκοπικών δεδομένων αιτούντων άσυλο

ζ. Η πολιτική καταπολέμησης της παράνομης μετανάστευσης.

Σε ότι αφορά την πολιτική καταπολέμησης της παράνομης μετανάστευσης αυτή περιλαμβάνει δύο βασικά σκέλη.

- Την δημιουργία ενός κοινού πλαισίου ποινών και κυρώσεων σε όσους ενισχύουν την παράνομη διακίνηση ανθρώπων, καθώς και σε εκείνους που προσλαμβάνουν ανθρώπους χωρίς νομιμοποιητικά έγγραφα.

- Την δημιουργία ενός πλαισίου κυρώσεων και ποινών για όσους εισέρχονται παράνομα στα κράτη μέλη ή παραμένουν παράνομα σε αυτά.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΤΗΣ ΕΕ

Σήμερα, μισό αιώνα μετά, οι προκλήσεις της εποχής είναι διαφορετικές από εκείνες του μεταπολεμικού κόσμου που οδήγησαν στην ίδρυση των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων: υπερθέρμανση του πλανήτη, τρομοκρατία, εξάπλωση επιδημιών, τεράστιες ανισότητες μεταξύ πλούσιων και φτωχών περιοχών στη γη, που οδηγούν σε κύματα μετανάστευσης. Φιλοδοξία της Ε.Ε. είναι πλέον να μην εμφανίζεται στο διεθνές περιβάλλον ως «οικονομικός γίγαντας αλλά πολιτικός νάνος». Η οικονομική και νομισματική ένωση είναι ο «μοχλός» για τη μετάβαση στην πολιτική ενοποίηση. Προς αυτή την κατεύθυνση αναπτύσσονται λοιπόν νέες δράσεις και πολιτικές σε ευρωπαϊκό επίπεδο, όπως για παράδειγμα η δημιουργία ενός χώρου ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης και η Κοινή Εξωτερική Πολιτική και Πολιτική Ασφάλειας (Κ.Ε.Π.Π.Α.). Με την πορεία προς την πολιτική ενοποίηση η Ε.Ε. επιδιώκει να μετατρέψει την οικονομική της δύναμη σε πολιτική επιρροή.

Όλο και περισσότεροι Ευρωπαίοι πολίτες απολαμβάνουν την ελεύθερη κυκλοφορία προσώπων εντός της Ε.Ε., περνούν τις διακοπές τους σε κάποια άλλη ευρωπαϊκή χώρα, πηγαίνουν στο εξωτερικό για να σπουδάσουν ή για να εργαστούν, μαθαίνουν μία τουλάχιστον ευρωπαϊκή γλώσσα εκτός από τη δική τους. Όλο και περισσότερο, οι πολίτες των κρατών- μελών της Ε.Ε. νιώθουν ότι είναι και Ευρωπαίοι πολίτες.

Η ιδιότητα του πολίτη όμως είναι άμεσα συνυφασμένη με την ένταξη σε ένα κράτος με συκεκριμένες πολιτικές.

Παρά το γεγονός ότι η Ε.Ε. δεν είναι κράτος, αλλά ένωση κρατών, οι πολίτες των κρατών – μελών της, και μόνον αυτοί, φέρουν την ιδιότητα του Ευρωπαίου πολίτη.

Στην ΕΕ υπάρχουν διαφορετικοί λαοί, πολιτισμοί, παραδόσεις, γλώσσες, μια ατέλειωτη πολυμορφία. Υπάρχουν τόσα στοιχεία που διαφοροποιούν τον ένα Ευρωπαίο από τον άλλο, για παράδειγμα τον Γάλλο από τον Γερμανό. Υπάρχουν όμως και πολλά που τους ενώνουν και τους κάνουν «διακριτούς» από τον υπόλοιπο κόσμο. Πρόκειται για τις κοινές αξίες της ευρωπαϊκής πολιτισμικής κληρονομιάς: τη δημοκρατία, την ελευθερία, την κοινωνική δικαιοσύνη.

Η Ε.Ε. προασπίζεται τις αξίες αυτές μέσω της υιοθέτησης κοινών

πολιτικών. Προωθεί τη συνεργασία μεταξύ των λαών της Ευρώπης, επιδιώκοντας την ενότητα και τη συνοχή τους με σεβασμό στην πολυμορφία τους. Ακριβώς αυτό είναι και το σύνθημά της: «Ενότητα στην πολυμορφία». Η Ε.Ε. δεν καταργεί ούτε υποκαθιστά τις εθνικές ταυτότητες. Αντίθετα, τις συμπληρώνει και τις εμβαθύνει. Ενεργώντας προς την κατεύθυνση αυτή, η Συνθήκη του Μάαστριχτ 1992 θέσπισε την ευρωπαϊκή ιθαγένεια. Πρόκειται για την ιδιότητα κάθε πολίτη των κρατών- μελών να είναι και πολίτης της Ε.Ε., να ανήκει στον ευρωπαϊκό δήμο, στην ευρύτερη δηλαδή κοινότητα των Ευρωπαίων πολιτών. Η ευρωπαϊκή ιθαγένεια συμπληρώνει, δεν υποκαθιστά, ούτε βέβαια καταργεί την εθνική ιθαγένεια, γιατί χωρίς αυτή δεν μπορεί καν να υπάρξει. Έτσι, για παράδειγμα κάθε Κύπριος πολίτης, είναι ταυτόχρονα και Ευρωπαίος πολίτης.

Η θέσπιση της ευρωπαϊκής ιθαγένειας δείχνει την πορεία προς την ευρωπαϊκή ολοκλήρωση: από τον «πολίτη της αγοράς», δικαιούχο των οικονομικών ελευθεριών, πορευόμαστε στον ενεργό Ευρωπαίο πολίτη.

Η πορεία προς την πολιτική ενοποίηση περνάει, όμως, σε μεγάλο βαθμό απαρατήρητη από τους πολίτες της. Οι Ευρωπαίοι πολίτες νιώθουν συχνά αποξενωμένοι από τη λήψη κρίσιμων αποφάσεων που ρυθμίζουν καίριους τομείς της ζωής τους. Με την Ε.Ε. νιώθουν ότι η άσκηση της εξουσίας απομακρύνεται ακόμα περισσότερο και ανατίθεται σε απομακρυσμένα όργανα, μακριά στις Βρυξέλλες, σε μια διοικητική μηχανή στελεχωμένη με τεχνοκράτες που ελάχιστη επαφή έχουν με τα προβλήματα της καθημερινότητας.

Οι ευρωπαίοι πολιτικοί ηγέτες βρίσκονται πλέον συχνά αντιμέτωποι με μια αντιφατική κατάσταση. Αφενός, οι ευρωπαίοι πολίτες απαιτούν από αυτούς την επίλυση των μείζονων προβλημάτων που ταλαιπωρούν τις ευρωπαϊκές κοινωνίες, αφετέρου, αποδεικνύεται σαφώς ότι οι πολίτες αυτοί εμπιστεύονται ολοένα και λιγότερο τα ευρωπαϊκά θεσμικά όργανα αλλά και τις ευρωπαϊκές πολιτικές. Πρόκειται για ένα έλλειμμα εμπιστοσύνης που οδηγεί τελικά τους πολίτες σε μια επικίνδυνη αδιαφορία.

Άλλωστε, το κοινοτικό σύστημα αξιολογείται από τους πολίτες ως δυσνόητο και πολύπλοκο. Τα χαρακτηριστικά αυτά το καθιστούν δυσκίνητο να εφαρμόσει τις πολιτικές εκείνες που θα δημιουργούσαν όλες τις κατάλληλες συνθήκες ευημερίας και δημοκρατίας για τους ευρωπαίους πολίτες στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Οι πολίτες προσδοκούν από την Ευρωπαϊκή Ένωση να διαδραματίσει ουσιαστικό ρόλο στις προκλήσεις, αλλά και τα προβλήματα της παγκοσμιοποίησης και να αναδειχθεί σε δυναμικό παράγοντα διαχείρισης της διεθνούς ασφάλειας και ιδιαίτερα των περιφερειακών συγκρούσεων.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Δεδομένων των πιο πάνω, θα μπορούσαμε να πούμε ότι οι πολιτικές της ΕΕ είναι ένα αποτελεσματικό εργαλείο, που έχει ένα ουσιαστικό και καταλυτικό ρόλο στην ευρωπαική ενοποίηση.

Παρόλα αυτά, είναι επίσης εμφανές, ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση χρειάζεται επειγόντως την καθιέρωση ενός συστήματος πολυεπίπεδης δημοκρατικής διακυβέρνησης, που σημαίνει και την πλήρη εφαρμογή της δημοκρατίας και του κράτους δικαίου σε όλα τα επίπεδα άσκησης εξουσίας, δηλαδή ευρωπαϊκό, εθνικό, περιφερειακό και τοπικό. Η ευρωπαϊκή διακυβέρνηση πρέπει να είναι πρωτίστως χρηστή, να θεμελιώνεται δηλαδή πάνω σε συγκεκριμένες αρχές, όπως είναι:

- Η διαφάνεια (αναφορικά με τη λειτουργία των κοινοτικών οργάνων
- Η συμμετοχή (αναφορικά με την ποιότητα, τη σχετικότητα και την αποτελεσματικότητα που πρέπει να διακρίνουν τις ευρωπαϊκές πολιτικές και που πρέπει κατά συνέπεια, να διασφαλίζουν την ευρύτερη δυνατή συμμετοχή των
- Η λογοδοσία (προκειμένου να είναι σαφείς οι ρόλοι και οι ευθύνες όσων εμπλέκονται στις νομοθετικές και εκτελεστικές διαδικασίες της ΕΕ
- Η αποτελεσματικότητα (σαφείς πολιτικοί στόχοι, αξιολόγηση επιπτώσεων με βάση την παλαιότερη εμπειρία) και η συνοχή.

Τα θέματα αυτά αποτελούν αντικείμενο επίκαιρης διαπραγμάτευσης μεταξύ των κρατών – μελών. «Δεν δημιουργούμε συμμαχίες κρατών, ενώνουμε ανθρώπους», έλεγε ο Ζαν Μονέ. Οι ευρωπαίοι πολίτες έχουν τον τελευταίο λόγο. Η δυνατή, ενωμένη Ευρώπη μόνο με τη συναίνεση των πολιτών της μπορεί να οικοδομηθεί. Το κλειδί για τη διαμόρφωση ευρωπαϊκής πολιτικής ταυτότητας είμαστε εμείς, οι Ευρωπαίοι πολίτες.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1.Αθανασόπουλος Κ. ΓΕ, Διοικητικο Δίκαιο, Νεα Έκδοση, Αθήνα 2012

2. Αθανασόπουλος Κ. ΓΕ, Θεσμικό Πλαισιο περιφερειακής ανάπτυξης, Τόμος Γ, Αθήνα 2005

3. Μούση Ν. Ευρωπαική Ένωση, Δίκαιο, Οικονομία, Πολιτική, Εκδοσεις Παπαζήση, Αθήνα 2011

4. Μαργαρίτης Γ.Κ, Η Δημοκρατία ως στόχος της ΕΕ, δημοσίευμα 29/01/2012

5.www.europa.eu